

**OSLO
STATSADVOKATEMBETER**

Politimesteren i Oslo politidistrikt

Sendes kun på e-post til postmottaket

DERES REF.:
Deres ref.

VÅR REF.:
Vår ref. 2019/01459-12

DATO:
19.06.2020

INSPEKSJON/TILSYN AV OSLO POLITIDISTRIKT – ENHET ØST

Den 8. til 10. juni 2020 gjennomførte Oslo statsadvokatembeter inspeksjon av Oslo politidistrikt, enhet ØST (ENØ).

Inspeksjonen ble utført av statsadvokatene Monica Krag Pettersen og Hulda Karlsdottir. I tillegg ledet fungerende førstestatsadvokat Nina Prebe videomøtet på inspeksjonens første dag.

Inspeksjonen var begrenset i forhold til tidligere, grunnet kort tid siden forrige inspeksjon i september 2019 og av smittevernhensyn i forbindelse med Covid-19. Tilsynsrapporten er derfor også forholdsvis kortfattet. For informasjon om statsadvokatenes inspeksjoner generelt og om den geografiske driftsenheten konkret, vises det til vår tilsynsrapport av 12. november 2019.

Under inspeksjonens første dag hadde vi et felles videomøte med ledelsen for ENØ;

John Roger Lund – enhetsleder ENØ

Trude Buanes – seksjonsleder påtale ENØ

Bente Gerner – avsnittsleder påtale generelt

Trine Dyngeland Leiros – avsnittsleder påtale VNR (Vold i nære relasjoner)

Terje B. Dahl – seksjonsleder etterforskning generelt

Astri Johanne Holm – seksjonsleder etterforskning VNR

Beate Brinch Sand – påtaleleder felles enhet for påtale

Tema under møtet var blant annet eventuelle endringer i organisering og bemanning, restansesituasjonen og orientering om enhetens arbeid innenfor enkelte sakstyper (herunder mishandling i nære relasjoner og enhetens satsing i forhold til unge gjerningspersoner og

gjeng-miljøer). Et særlig tema for inspeksjonen var hvilke konsekvenser smittevernstiltakene som ble innført i mars 2020 har hatt for enhetens sakstilgang, særlig hva gjelder mishandling i nære relasjoner, og eventuelle utfordringer knyttet til gjennomføringen av enhetens straffesaksarbeid.

I forkant av inspeksjonen ble enheten bedt om å fremskaffe en del statistiske opplysninger og besvare noen spørsmål, som dels ble utdypet under møtet. Statsadvokatene mottok en utfyllende og god redegjørelse, og vi vil innta deler av denne i rapporten (gjengis i kursiv).

1. Endring i organisering og bemanning

Når det gjelder endringer i organiseringen gjengis følgende fra politiets redegjørelse:

Opprettelse av Ungdomsavsnittet ved Etterforskningsseksjonen (generell):

Et av de prioriterte områdene for Enhet øst er barn og ungdom. Vi har derfor jobbet for å få opprettet et Ungdomsavsnitt ved Etterforskningsseksjonen. Juni 2019 ble dette endelig vedtatt av PM ihht innstilling fra seksjonsleder. Slutføring av personalløpet for etterforskerne og rekruttering av leder kulminerte i overgangen fra 2019 til 2020. Fra og med første kvartal 2020 var alt på plass.

Den overordnede hensikten med opprettelse av dette avsnittet er høyere kvalitet og effektivitet i straffesaksbehandlingen av anmeldte under 18 år, samt styrking av den proaktive tilnærmingen i etterforskning- og påtalearbeidet. Videre har dette til hensikt å skape et tettere og mer forpliktende samarbeid mellom Forebyggende seksjon og Etterforskningsseksjonen, slik at tidlig intervensjon overfor barn og ungdom i mye større grad kan realiseres, herunder også i samarbeid med eksterne/sivile etater.

Videre framover er det planlagt å utvikle en stilling som politifaglig etterforskningsleder ved ungdomsavsnittet.

Hatkrim (generell):

Første kvartal 2020 besluttet av politimesteren at Hatkrim-gruppen skal flyttes ut av Enhet øst. Det er per dd ikke avklart hvilken enhet og seksjon som gruppen skal flytte til. De foreløpige føringene tilsier at det blir en funksjonell driftsenhet. Det skal gjennomføres et personalløp ila 2. tertial, og det forventes derfor at denne prosessen er ferdig innen årsskiftet.

Overføring av risikoanalytikerne fra vold i nære relasjoner (etterforskningsseksjonen) til

Prosjekt november:

Planlagte endringer i nær fremtid er å dele avsnittet som frem til nå har inneholdt Risikoanalytikerne og de tilrettelagte avhørerne. Fra og med den 25.6.20 blir

Risikoanalytikerene overført til tidligere Prosjekt November, som nå er en egen seksjon i linjen på Enhet øst, mens de tilrettelagte av hørerne blir igjen på seksjonen og blir organisert som et eget avsnitt.

Som det fremkommer er det endringer i organiseringen som dels nylig er innført, og dels skal innføres i løpet av året. Vi legger til grunn at resultatene av endringene hva gjelder effektivitet og kvalitet i straffesaksbehandlingen, vil være mer synlig ved neste inspeksjon av enheten - dette gjelder særlig resultater som følge av opprettelsen av nytt Ungdomsavsnitt som nå skal være operativt.

Når det gjelder bemanning er det ikke redegjort for vesentlige endringer siden forrige inspeksjon. Det bemerkes dog at det er 13 jurister på generelt avsnitt, i forhold til 16 høsten 2019. I tillegg er det kun fire jurister som går på jour hver 4. uke, i forhold til åtte jurister som gikk på jour hver 8. uke. Av økonomiske årsaker var det to jurister i vikariat, som ikke fikk forlengelse fra januar 2020, og det fremtvang en ny arbeidsfordeling. Enheten gir imidlertid uttrykk for at den nye arbeidsfordelingen har medført for stort sakspress på jour-juristene, og vil se om det er mulig å ansette flere for å tilbakeføre tidligere ordning med jour hver 8. uke.

I forhold til bemanning og kompetanse har ENØ gitt uttrykk for at enheten det siste året har fått flere alvorlige saker overført fra FEE, som enheten ikke uten videre er dimensjonert for å etterforske på en tilfredsstillende måte. Det skal være flere alvorlige voldssaker som har blitt overført i forhold til tidligere praksis, men også alvorlige seksuallovbrudd og økonomisaker. Oppfatningen til enheten er at sakene ved overtakelse fra FEE viser seg å være mer alvorlige eller komplekse, enn kodingen på saken skulle tilsi. Som eksempel nevnes at en voldssak kan være kodet som "grov kroppsskade" fra FEE, men må etterforskes som "drapsforsøk" ved ENØ. Det er gitt uttrykk for at det også blir brukt unødvendig mye tid og ressurser initialt for å avklare om disse sakene er riktig kodet, derunder om overføringen til ENØ er i samsvar med trekkreglene. Statsadvokatene vet ikke nok om hvordan FEE forholder seg til enhetens oppfatning, og må i denne omgang nøye seg med å oppfordre til bedre kommunikasjon ved saksoverføring.

2. Restansesituasjonen

Fra politiets redegjørelse gjengis følgende:

Ved inngangen til 2019 hadde Enhet øst nesten 3000 saker som ikke var påtaleavgjorte. Ved årsskiftet 2019/2020 så var dette redusert til 1892 saker. Per 28.5.2020 så er dette tallet 1518 saker.

Årsakssammenhenger relatert til økningen av porteføljen etter reformen, samt nedbygging av porteføljen til et forsvarlig nivå, er grundig omtalt i.f.m. forrige inspeksjon i 2019. Årsaken til

den positive og ønskede utviklingen videre fra midten av 2019 og fram til d.d. er kort oppsummert som følger:

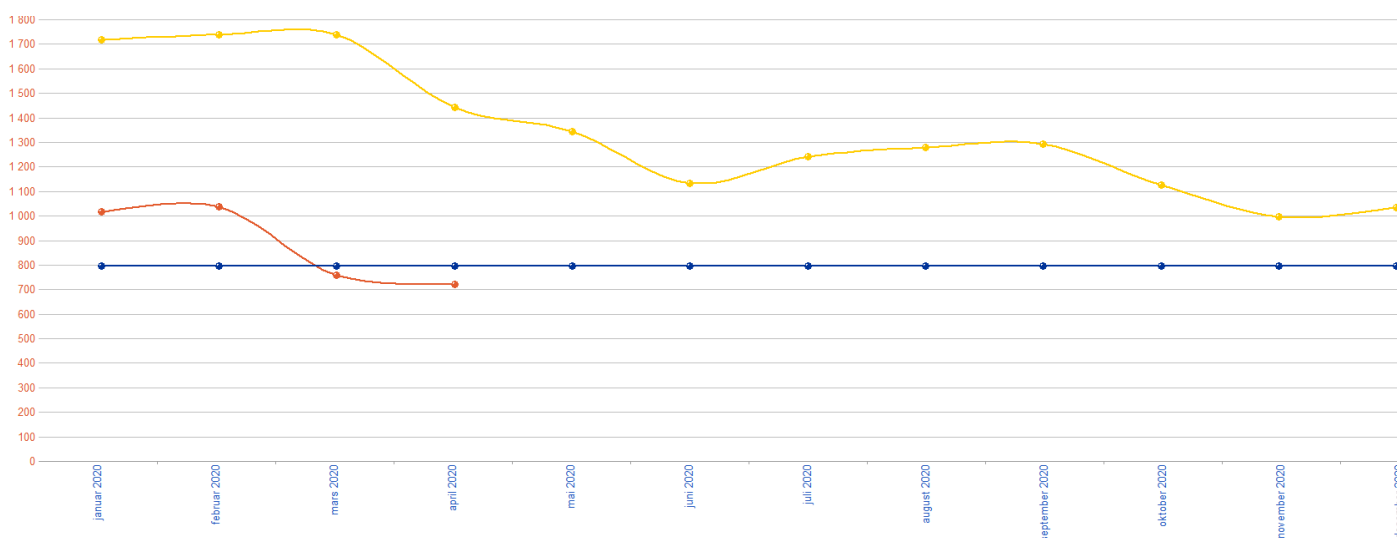
- Re-etablering av en profesjonell jour-tjeneste med etterforskning og påtale sammen
- Ukentlige prioriteringsmøter
- Team-ros
- Profesjonalisering av etterforskningsledelse (politifaglig etterforskningsledere)
- Flere lokale restanseaksjoner

Det totale restansebildet (IPA 3 mnd) for hele ENØ sin portefølje, med utvikling fra 2018 og fram til 28.5.2020 ser ut som følger.

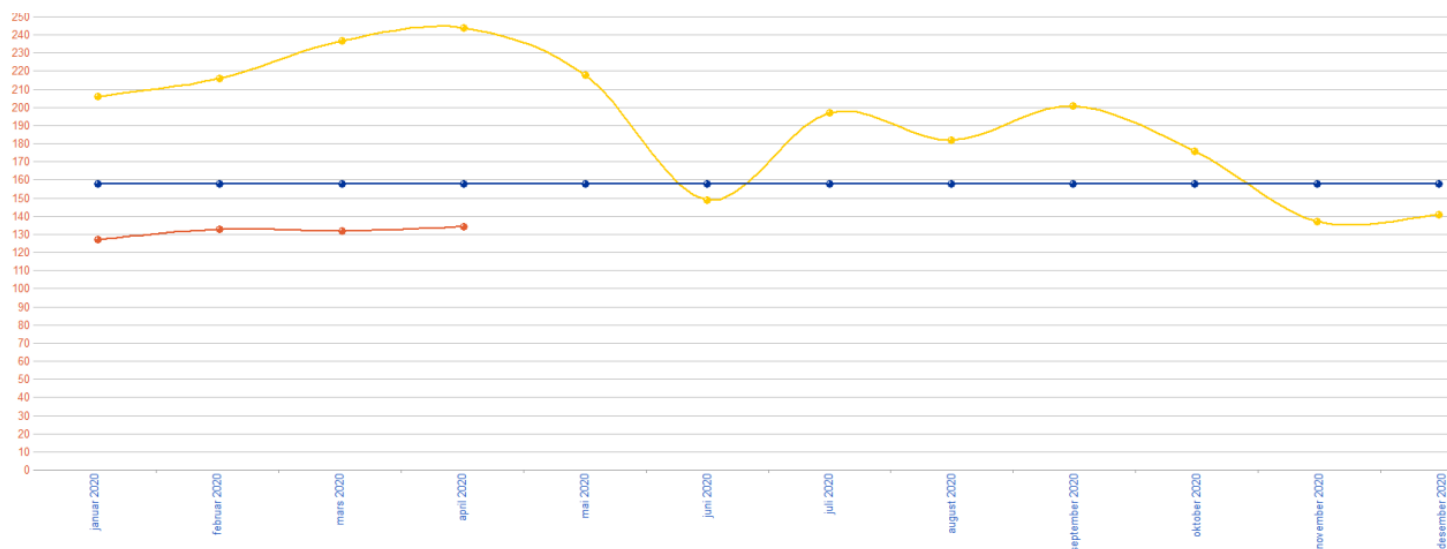
Data hentet fra Monitor (resultat 01.06.2020) og fra "Månedrappoertert PAL STRASAK"

	Januar 2019		Januar 2020		Juni 2020	
	E	P	E	P	E	P
IPA 3	1382	328	412	599	433	327
IPA 12	149	58	68	59	78	58

Bildet nedenfor viser utviklingen for saker IPA 3 mnd for 2019 og 2020. Blå kurve viser målkravet. Gul kurve viser resultat for 2019. Rød kurve viser resultat for 2020.

Bildet nedenfor viser utviklingen for saker IPA 12 mnd for 2019 og 2020 med målkravet i blå kurve. Gul kurve viser resultat for 2019. Rød kurve viser resultat for 2020.

Denne positive restanseutviklingen gjelder både for vold i nære relasjoner og generell. Den 1.1.2020 var saksfordelingen av restansesaker over 12 måneder mellom vold i nære og generell i følge psv (her er det noe avvik fra PAL-strasak som vist til over) på hhv 38 saker (28%) og 98 saker (72%). Den 1.6.2020 var fordelingen 42 saker (30%) og 99 saker (70%).

Statsadvokatene er informert om at nedbyggingen av restanser ved påtale fra januar til juni 2020 skyldes at juristene har hatt færre rettsdager/flere kontordager som følge av smittevernstiltakene innført ved domstolene i medio mars. Det kan således vanskelig forventes at enheten klarer å holde restansesituasjonen på samme nivå fra høsten, eller at den positive utviklingen fortsetter. Statsadvokatene er oppmerksomme på situasjonen, og er forberedt på at aktoratene vil oppta en større del av kapasiteten når domstolene åpner opp igjen for fullt – og vel så det. Det er likevel grunn til å glede seg over den positive utviklingen, og at enhetens planlagte tiltak har gitt resultater.

3. Enhetens innsats mot kriminelle miljøer (gjeng)

Enheten har redegjort for innsatsen mot kriminelle gjeng-miljøer, derunder politiets forebyggende innsats. Dette er en felles innsats for hele Oslo politidistrikt, med felles fokus på forebygging og bekjempelse av kriminaliteten. Om enhetens samarbeid med andre enheter gjengis fra politiets redegjørelse:

FEE har ansvaret for noen/deler av nevnte gjeng/kriminelle miljøer som har tilhold i Enhet øst sin krets (Oslo sør-satsingen). Etterforskning og påtale har derfor ofte samarbeid og bidratt med ressurser i større saker som FEE trekker. Det er noen utfordringer med kunnskapsutveksling og arbeidsfordeling i å samarbeide på tvers av enheter, men det store bildet er at dette samarbeidet er vellykket.

4. Enhetens brann saker

Det følger av riksadvokatens Rundskriv 1/2020 "Mål og prioriteringer for straffesaksbehandlingen i 2020" at *ildspåsettelse* er blant de sentrale prioriteringer for iverksettelse og gjennomføring av etterforskning. Det viktigste tema for inspeksjonen hva gjelder denne sakstypen, var enhetens nåværende kompetanse på området og grensesnittet mot FEE, som fortsatt skal behandle de mer alvorlige sakene. Det gjengis om dette fra politiets redegjørelse:

Det har ikke fulgt med opplæring eller personell for taktiske etterforskere etter at vi overtok brannsakene fra FEE (2017), og kompetansen oppleves som relativt lav hos etterforskningsledere og etterforsker (men er etterspurt). Kriminalteknisk avsnitt, som vi som oftest er avhengig av i brannsakene for å komme i mål, ønsker mange etterforskningskritt utført før de gjør sine undersøkelser. Disse har vi ofte ikke kapasitet til å utføre og/eller er ikke utført godt nok ifm politiarbeid på stedet av patruljen. FEE er velvillige når det kommer til å gi råd i etterforskningen, men igjen innebærer disse arbeidskrevende oppgaver. Det er vanskelig å skulle prioritere disse sakene sett opp mot grov vold og ran. Noe av forbedringspotensialet ligger i politiarbeidet på stedet.

Hensikten med at de geografiske driftsenhetene tok over brannsakene ble opplyst at skulle være kjennskap til lokalmiljøene, og større mulighet til å kunne oppklare blant annet brann i søppelkasser, bilbranner og liknende. Vi opplever at vi har overtatt også andre brann saker hvor dette aspektet ikke er aktuelt, som f.eks. tekniske boligbranner og alvorlige saker som molotovcocktail kastet mot bolig. Det er følgelig svært lite hensiktsmessig dersom målet er bedre oppklaring.

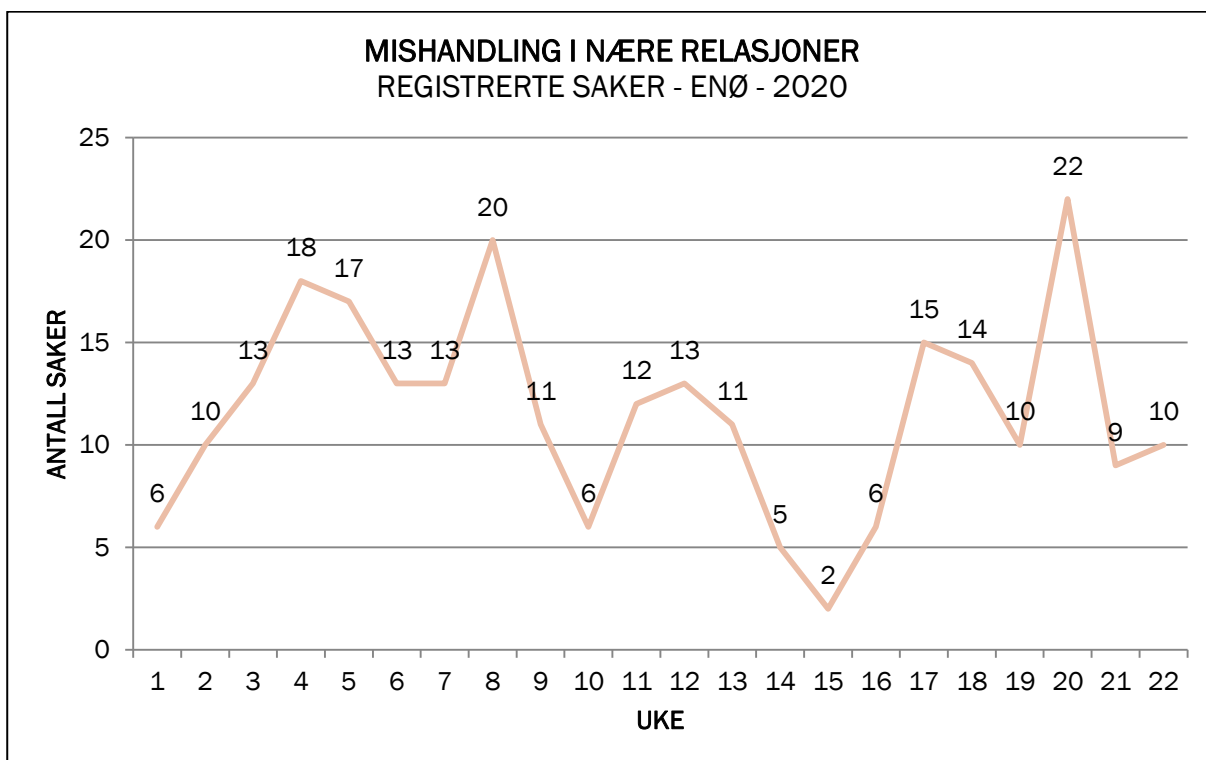
Statsadvokatene har gjennomgått noen av enhetens "brann saker", som omtales senere i rapporten, blant annet basert på det som fremkommer av ovennevnte redegjørelse.

5. Mishandling i nære relasjoner

Statsadvokatene har gjennomgått noen av enhetens saker hva gjelder vold i nære relasjoner, som omtales senere i rapporten, men vi har ikke valgt å bruke mye ressurser på gjennomgangen. Det viktigste tema for inspeksjonen hva gjelder denne sakstypen, var å få bedre innsikt i om det var registrert endringer i antall anmeldelser i løpet av de siste månedene

- etter at smittevernstiltakene ble innført i mars 2020. Det gjengis om dette fra politiets redegjørelse:

Til tross for koronautbruddet i 2020, med stengte skoler og barnehager, har det vært en økning i anmeldte vold i nære saker sammenlignet med 2019. Dette er en ønsket utvikling fordi det antas å være store mørketall innenfor dette fagfeltet. Det forventes en ytterligere økning i antall anmeldelser nå som samfunnet gradvis tilbakeføres til normalsituasjonen.

I en normal situasjon er barnevern, skoler, barnehager hovedleverandør av mishandlingssaker. Ukentlig er det alltid noen som selv kommer og melder i fra/kontakter oss fordi de ønsker en slutt på mange år med vold. I tillegg til dette pleier patruljene og forebyggende å opprette noen straffesaker hvor mishandlingsbestemmelsen inngår.

I perioden hvor skoler, barnehager, mer eller mindre hele Norge ble korona-stengt, ble dette bildet snudd på hodet. Sakene som kom inn til oss, var da i all hovedsak generert av patrulje/forebyggende. Det var ofte pågrepne i sakene, noe som indikerer at konfliktnivået og volden har vært pågående. Videre registrerte vi ingen saker inn fra utdanningsetaten og kun unntaksvis meldinger fra barnevernet. Noen fornærmede tok kontakt med oss i denne

perioden, men sakene hvor barn var fornærmede uteble i stor grad, noe vi fant svært bekymringsfullt.

Eksempelvis fikk vi inn i påskeuka kun saker hvor det var snakk om partnervold mellom etnisk norske uten barn. Dette stemmer dårlig med sakstilfanget ellers og den befolkningstypen vi har i ENØ hvor vi til vanlig benytter tolker i 80% av sakene vi etterforsker.

Vi lå i disse stengte ukene noe under det antall saker som vi normalt ville hatt inn. (Mer spesifikt lå vi på 80-85 % av det antall saker som vi ville hatt inn i en normal situasjon).

Ut ifra det vi vet om sannsynlighet for økt voldsbruk i nære relasjoner i krisetider, var vi meget bekymret for at mørketallene er store, og vi er spesielt bekymret for barn som har vært overlatt til sine voldsutøvere og utrygge voksne i mange uker.

Da barnehager og skoler åpnet, fikk vi en merkbar økning i saker inn og alvorlighetsgraden av disse. På bare noen få uker hadde vi flere partnervoldsaker som ble kodet som forsøk drap, og vi har hatt stygge mishandlingssaker hvor barn har vært blant de fornærmede.

Statsadvokatene konstaterer at bekymringen hva gjelder barn som lever med vold og utrygge forhold i hjemmet, som har vært uttalt utad fra flere instanser i perioden, er bekreftet med enhetens redegjørelse. Antall anmeldelser hva gjelder partnervold (voksne) har gått noe opp, mens saker hvor barn var fornærmet har gått påfallende mye ned.

Enheten har også redegjort for gjennomføringen av tilrettelagte avhør, hvor det fremkommer at det var en klar nedgang i mars (12) og april (10) sammenliknet med januar (35) og februar (32). På den annen side ble det gjennomført hele 41 tilrettelagte avhør i mai. Om Barnehuset i Oslo gjengis fra politiets redegjørelse:

Vi har hatt godt samarbeid og gjennomført avhør gjennom hele perioden som den eneste enheten. 20 avhør ble utsatt hovedsakelig fordi det ikke var gode løsninger for å hente barna ut av hjemmet og skaffe nødvendige følgepersoner. Det ble raskt etablert rutiner ved OPD for tilrettelagte avhør som også ble revidert etter RA sine direktiv.

Praktiske problemstillinger knyttet til avhørene i den aktuelle perioden, har særlig vært følgende (fra politiets redegjørelse):

- *Manglende følgepersoner*
- *Koordinering i saker med flere barn – kapasitet barnehus, kapasitet avhørsleder, kapasitet etterforsker og kapasitet avhører. Særlig utfordrende i saker hvor flere barn er under skole alder eller har utfordringer som krever sekvensiell avhører*

- *Kan-saker når ikke opp i perioder med høy pågang. Disse blir berammet inn da det er ledig kapasitet, men trekker på fristene*

Statsadvokatene konstaterer at de tilrettelagte avhørene – med rette - har vært en prioritert oppgave også i dagens situasjon, noe som er oppløftende. Det er opplyst at det har vært 10 jurister som har vært avhørsledere, og at dette har vært tilstrekkelig kapasitet.

6. Gjennomgang av saker – "brannsaker"

Etter gjennomgangen av sakene har statsadvokatene funnet det hensiktsmessig å gi en kort redegjørelse for de aktuelle straffebestemmelsene innledningsvis.

Brannstiftelse som har medført fare for menneskeliv rammes av straffeloven § 355. Bestemmelsen er en videreføring av "mordbrannparagrafen" i straffeloven (1902) § 148 første ledd. Formålet med bestemmelsen er å verne mot fremkalling av bestemte typer skadeverk og ulykker som har allmennfarlig karakter i form av fare for tap av menneskeliv. Bestemmelsen rammer således ikke tilfeller hvor det utelukkende foreligger fare for rene materielle skader eller ødeleggelser. Strafferammen er 21 års fengsel, noe som blant annet innebærer at det er riksadvokaten som har tiltalekompetansen og kompetansen til å frafalle en siktelse som omfatter bestemmelsen. Dersom en allmennfarlig brann som har medført fare for menneskeliv er fremkalt ved uaktsomhet, rammes handlingen av straffeloven § 356. "Brann" etter straffeloven §§ 355 og 356 foreligger når gjenstanden er i stand til å brenne på egen hånd.

En brann som er påsatt og har medført materielle skader, men ikke fare for menneskeliv, straffes som skadeverk jf. straffeloven §§ 351-353. Unntak gjelder dersom forsettet dekker fare for tap av liv. Handlingen straffes da som forsøk på overtredelse av straffeloven § 355.

I rundskriv Del-II nr. 3/1973 har riksadvokaten gitt direktiver for behandlingen og etterforskningen av brannsaker. Alle brannsaker *skal* etterforskes, og brannårsaken er vanligvis sentral når det skal tas stiling til om en straffebestemmelse er overtrådt. Det er ikke uvanlig at andre straffbare handlinger kan være aktuelle i forbindelse med en brann, for eksempel forsikringsbedrageri. Etterforskningen bør derfor anlegges bredt. Er det mistanke om at brannen er påsatt og siktelse for overtredelse av straffeloven § 355 er aktuelt, skal uttalelse fra brannsakkyndig alltid innhentes. I disse sakene, som kvalifiserer til lovens strengeste straff, vil det dessuten normalt være nødvendig å foreta en judisiell observasjon av mistenkte.

Statsadvokatene fikk tilsendt en liste over enhetens "Brannsaker" innkommet det siste året, som inneholdt 5 anmeldelsesnummer tilknyttet ikke-påtaleavgjorte saker og 87 anmeldelsesnummer tilknyttet påtaleavgjorte saker.

Vi har gjennomgått samtlige ikke-påtaleavgjorte saker samt 22 påtaleavgjorte saker kodet som "2870 Fremkalling av fare for allmennheten, brann". Statistikkgruppen 2870 omfatter saker om overtredelse av straffeloven § 355.

Ettersom formålet med gjennomgangen av sakene var å undersøke ENØ sin kompetanse og grensesnittet mot FEE, valgte vi å konsentrere gjennomgangen av påtaleavgjorte saker til denne statistikkgruppen, som omfatter de presumtivist alvorligste brannsakene ENØ har behandlet det siste året. I henhold til straffesaksinstruksen i Oslo politidistrikt trekker FEE alle saker som gjelder overtredelse av straffeloven §§ 355-368. FEE trekker også øvrige brann saker, med unntak av:

- tørrkoking/matlaging,
- bilbranner,
- uvøren bruk av åpen flamme,
- tekniske branner,
- påtente objekter som søppelkasser,
- containere,
- gressbranner,
- skadeverk ved f.eks. brann på barnehager og skoler osv.

Gjennomgangen av de 22 påtaleavgjorte sakene gir et klart inntrykk av at ENØ har for lite kompetanse på brann saker. Det gjelder både behandlingen av sakene i etterforskningsfasen, men også den påtalemessige behandlingen. Statsadvokatens inntrykk er altså i samsvar med enhetens egen oppfatning hva gjelder etterforskningskompetanse på sakfeltet, som fremkommer av gjengitt redegjørelse under punkt 4 ovenfor.

Listen, hvor 22 av 87 saker (dvs. 25 %) er kodet som overtredelse av straffeloven § 355, gir inntrykk av at ENØ behandler en mengde alvorlige brann saker som skulle ha vært etterforsket på FEE. Når vi gjennomgikk sakene så vi imidlertid at 80 % av disse sakene var feilkodet. Dette ved det ikke var holdepunkter for at brannene var påsatt, men hadde andre årsaker (for eksempel feil ved elektrisk anlegg) og uansett ikke medførte fare for tap av menneskeliv (for eksempel bilbrann, brann i container, brann i toalett på skole). I stedet skulle disse sakene ha vært registrert og avgjort som skadeverk, alternativt skulle de vært avgjort utenfor straffesak. En av sakene som var registrert som allmennfarlig brann var endog ikke en brannsak, men gjaldt avfyring av et formentlig skarpt våpen mot en buss slik at ruten knuste.

Av de feilregistrerte sakene viste gjennomgangen at ENØ selv koder sakene feil i om lag halvparten av tilfellene og da i forbindelse med at påtaleavgjørelsen tas. Disse sakene er gjennomgående overført fra FSI som undersøkelsessaker.

Den andre halvparten av feilregistrerte saker er kodet av/på FSI. Sakene er deretter overført til og påtaleavgjort på ENØ uten at de senere er kodet om og omregistrert under etterforskningen, eller før påtaleavgjørelse. Disse sakene synes "oversubsumert" av FSI ettersom det allerede på anmeldelsestidspunktet har vært få holdepunkter for at brannen har utgjort en fare for liv. En slik "oversubsumering" er det i utgangspunktet ikke noe i veien for - og at disse sakene blir overført ENØ, selv om de er registrert som overtredelse av straffeloven § 355, fremstår som riktig. Det er likevel da viktig at ENØ koder om og underlegger saken er riktig subsumsjon på et senere tidspunkt.

Når sakene avgjøres med feil kode medfører det at saksavgjørelsen ikke gjenspeiler de underliggende reelle forhold. Statistikken blir ikke riktig, noe som klart er uheldig, men det er særlig alvorlig overfor den mistenkte som får en feil registrert sak for overtredelse av straffeloven § 355 avgjort i forhold til seg.

Enheten har behandlet to brannsaker som fremstår som alvorlige det siste året. Begge sakene er henlagt på grunn av ukjent gjerningsmann. Den ene saken gjelder brannstiftelse i en leilighet i en bygård med flere beboere nattetid. Etterforskningen er imidlertid svært mangelfull og saken er henlagt uten at det er gjennomført noen reell etterforskning. Det er ikke gjort branntekniske undersøkelser av åstedet, eller søkt innhentet brannsakkyndig bistand, og det er heller ikke foretatt avhør av involverte. Saken er kodet som overtredelse av straffeloven § 355 av FSI, og burde nok ha vært håndtert på FEE i samsvar med trekkreglene.

Den andre saken gjelder mistanke om en pyroman i et leilighetskompleks, eller flere påsatte branner på stedet. Saken var opprinnelig kodet som en undersøkelsessak på FSI, og er omregistrert på ENØ i forbindelse med påtaleavgjørelsen. Saken synes imidlertid ikke i tilstrekkelig grad å ha vært etterforsket opp mot overtredelse av straffeloven § 355, og fremstår som henlagt på et for tidlig tidspunkt i forhold til sakens alvor.

7. Gjennomgang av saker - "mishandling i nære relasjoner"

Statsadvokatene mottok en liste over 166 registrerte ikke-påtaleavgjorte saker anmeldt fra januar til juni 2020. Av disse var 18 saker overført til påtale. Flere av sakene inngikk som del av større sakskompleks, med flere fornærmede. Fokus ved gjennomgangen var om sakene var riktig kodet, og om sakene var etterforsket med tilstrekkelig kvalitet i initialfasen.

Som tidligere nevnt har statsadvokatene ikke prioritert å bruke mye ressurser på denne delen av inspeksjonen, og vi har derfor også valgt å fatte oss i korthet i rapporten. Inntrykket - etter den begrensede gjennomgangen - er at sakene stort sett synes å være riktig kodet, det store

flertall av saker er kodet som simpel fremfor grov overtredelse, og at kvaliteten på etterforskningen initialt er tilstrekkelig god. Vi finner heller ingen åpenbare tegn på – igjen basert på begrenset gjennomgang – at etterforskningen av sakene har stoppet helt opp eller for øvrig har lidd under smittevernstiltakene som ble innført i mars. Dette er også i samsvar med enhetens redegjørelse, hvor det ble gitt uttrykk for at hjulene ble holdt godt i gang i perioden.

8. Oppsummering

Restansesituasjonen ved enheten har hatt en positiv utvikling siden forrige inspeksjon, særlig på påtalesiden i perioden hvor juristene har hatt færre aktorat/flere kontordager på grunn av smittevernstiltakene i domstolen. Statsadvokatene er klar over at restansene nødvendigvis vil måtte bygge seg opp igjen ved ENØ, som ved andre enheter, når aktoratene nå igjen øker – og da særlig fra høsten. Utviklingen som sådan har imidlertid vært positiv over noe tid, noe som må skyldes at planlagte tiltak har fungert før denne perioden. Det er derfor viktig å holde fast ved og fortsatt utvikle/tilpasse prosesser som er positive for restansehåndteringen.

I forhold til bemanning og kompetanse har ENØ gitt uttrykk for at enheten det siste året har fått flere alvorlige saker overført fra FEE, som enheten ikke uten videre er dimensjonert for å etterforske på en tilfredsstillende måte. Dette skal gjelde både alvorlige voldssaker, seksuallovbrudd og økonomisaker. Statsadvokatene vet som nevnt ikke nok om hvordan FEE forholder seg til enhetens oppfatning, og må i denne omgang nøye seg med å oppfordre til bedre kommunikasjon ved saksoverføring. Dersom det for eksempel skulle være slik at det som for ENØ kan oppfattes som en "nedkoding" av saken, faktisk beror på en overveid vurdering av bevissituasjonen mm, så bør vurderingen i alle fall formidles til ENØ slik at den kan tas i betraktning av ENØ ved overføringen av saken.

Gjennomgangen av brannsakene bekrefter at ENØ har for lav kompetanse på brannsaker, slik enheten selv har gitt uttrykk for hva gjelder etterforskningen. Dette gjelder imidlertid både kompetansen med hensyn til hvordan disse sakene skal/bør etterforskes, men også kompetansen til juristene med hensyn til innholdet i straffebestemmelsene. Dette fremkommer klart av deres koding av sakene. Nå som ansvaret for store deler av brannsakene er overført fra FEE til ENØ, er det viktig at ENØ skaffer seg den nødvendige kunnskap om håndteringen av disse sakene. Økt kunnskap vil forhåpentligvis medføre en riktig prioritering og påtalemessig styring av de alvorlige brannsakene fra et tidlig tidspunkt, samtidig som de mindre alvorlige brannsakene avgjøres på riktig måte.

Vi ønsker enheten lykke til med det videre arbeidet.

Med vennlig hilsen
OSLO STATSADVOKATEMBETER

Hulda Karlsdottir
statsadvokat

Monica Krag Pettersen
statsadvokat

Gjenpart sendes Politidirektoratet og riksadvokaten (kun på e-post til postmottaket)